

Zwanburgerroute

Warmond: niet alleen een recreatiegemeente

Onder de plaats Warmond ligt een 4000 jaar oude strandwal. Hier werden in de middeleeuwen de eerste boerderijen gebouwd. Gestaaft groeide het dorp. De inwoners leefden vooral van veeteelt en visvangst. Toen later de adel en rijke burgers ontdekten dat het prettig verblijven was op de droge en bosrijke strandwal, bouwden zij er kastelen en buitenhuizen. Wie in Warmond rondwandelt komt nog veel tegen uit dat verleden. Het meest opvallend is Kasteel Huys te Warmond met z'n fraaie parkbos. Karakteristiek zijn de oude boerderijen in de dorpskern. Op het intieme dorpsplein staat een oude pomp, die in ere is hersteld en waar weer water getapt kan worden.

Bijzonderheden

Meer info op www.zwanburgerroute.nl

De Kagerplassen: een verzameling meren en meertjes, eilanden, smalle doorgangen en rafelige oevers. Ooit was het de rand van het uitgestrekte Hollandse veengebied, in het westen begrensd door een strandwal waarop Warmond is gebouwd. De Zwanburgerpolder lag aan de zuidkant van dit grillige plassegeheel. Maar daar kwam ongeveer dertig jaar geleden verandering in: er was zand nodig voor de stadsuitbreiding van Leiden en dat zand werd gewonnen in de Zwanburgerpolder. Zo ontstond 't Joppe, een bijna dertig meter diepe recreatieplas. De Zwanburgerpolder werd een eiland. Net als Koudenhoorn, De Strengen en Tengnagel, voordien delen van de Zwanburgerpolder. De Zwanburgerroute is een tocht door een landschap waar natuur en recreatie hand in hand gaan en waar ruimte overrompend aanwezig is.

Koudenhoorn

Het is zeer de moeite waard een wandeling over Koudenhoorn 1 te maken (vogelgebied). De extra lus staat met een streepjeslijn op de kaart. De Zwanburgermolen 2 dateert van het begin van de 19e eeuw en verving een wipmolen uit 1632, het eerste jaar dat de Zwanburgerpolder bestond. Het eiland Koudenhoorn is vooral ingericht voor recreatie, met onder andere een

Boerderijgevel in Warmond (foto Jacqueline Hoekzema)

trimbaan, weijtjes met paarden, een moestuincomplex en een zandstrandje. Maar er zijn ook rietvelden en in een uithoek is ruig moerasbos, een stiltegebied waar in het voor- en najaar veel trekvogels op adem komen.

Zwanburgerpolder

Een romantisch salonbootje verzorgt de overtocht naar het eiland Zwanburgerpolder (mrt t/m okt). Door het eeuwenlang bemalen is de veengrond ingeklonken. In de laaggelegen weilanden broeden in het voorjaar Kievieten, grutto's en tureluurs, waarvan de nesten worden gemarkeerd en beschermd. Met een beetje geluk ziet u ook de Warmondse ooievaar rondstappen, op zoek naar kikkers, muizen en jonge vogeltjes.

Tengnagel en De Strengen

Tengnagel is een smalle, kale landtong tussen de rivier de Zijl en 't Joppe. Er grazen schapen en aan de oevers scharrelen zwart-witte scholeksters hun maaltje bij elkaar. 's Winters bivakkeren er allerlei soorten ganzen en andere watervogels: ze vinden er altijd wel voedsel, want 't Joppe is zo diep dat het water niet dichtvriest. Aan de

Afstand

7 km - 2 uur

Markering

ANWB-bordjes

Startpunt

Gemeentehaven in Warmond

Bereikbaarheid

Bus 50 Leiden-Haarlem, halte Sweilandstraat

Parkeren

Parkeerplaats gemeentehaven in Warmond

Horeca

De Moerbei **B**, Dorpstraat 5a, Warmond, tel. 071 - 515 6898.
Petit Café Het Wapen van Warmond **D**, Dorpsstraat 90, Warmond, tel. 071 - 301 0218.
Brasserie 't Stationskoffiehuis **A**, Herenweg 1, Warmond, tel. 071 - 301 2252. De Stad Rome **C**, Baan 4, Warmond, tel. 071 - 301 0144.

Honden

Niet toegestaan

Veerponten

30 mrt - apr en sep vaart 'De heere Schouten' op vr., za. en zo.; mei - aug di. - zo. Op alle vaardagen vaart het voetveer tussen 10.00 - 17.45 uur. € 1,00 p.p. Per overtocht kunnen er maximaal 12 passagiers mee. Wachttijden kunnen oplopen tot drie kwartier.

overkant van de Zijl ligt de Boterhuismolen 3 uit 1744, met daarnaast een kleine woning die vroeger Butterhuis of Tingnagel werd genoemd. Molen en landtong danken er hun naam aan. Beschutter dan op Tengnagel is het op De Strengen, waar u een surfstrandje, een verlandend moerasbosje en rietvelden aantreft.

Broekdijkmolen

Wanneer u de brug van De Strengen overgaat, verlaat u de vroegere Zwanburgerpolder. De route voert over de dijk van de Broek- en Simontjespolder, langs de Broekdijkmolen en de mooi aangelegde golfbaan Kagerzoom in de richting van Warmond. Links de Merenwijk, de

Leidse woonwijk die werd gebouwd op het zand uit de Zwanburgerpolder. Bij het wickenkruis van de Broekdijkmolen 4 zijn drie jaartallen te lezen. De jaartallen 1840 en 1862 duiden op bouw en restauratie van de molen. In 1972 brandde de molen tot op de fundering af. Vier jaar later werd de romp van een Haarlemmer molen op de fundamentelementen geplaatst: vandaar ook het jaartal 1976.

Jan Steen

Een getuige van Warmonds verleden is het Jan Steenhuis 5 (Jan Steenlaan 36), waar de bekende schilder rond 1660 enkele jaren woonde en werkte.

